

Кога пред повеќе од еден и пол век, во 1854 г., претседателот на САД, Абрахам Линколн, понудил државата да купи голем дел од индијанската земја, за што на индијанскиот народ му понудил резерват, на таа понуда добил одговор од поглавицата на племето Сиетл. Ова писмо се вбројува меѓу најдлабоките и најубавите мисли кои некогаш се изречени за човековата околина.

"Кога Големиот поглавица од Вашингтон го испраќа својот глас дека сака да ја купи нашата земја, од нас бара премногу. Како може да се купи или продаде Небото, топлината на Земјата? Таа идеја нам ни е туѓа. Ние не сме сопственици на свежиот воздух и бистрата вода. Ако ние не го поседуваме свежиот воздух и бистрата вода, како вие тоа можете да го купите?"

Секој дел од оваа Земја е свет за мојот народ.

Секоја блескава борова игличка, секое зрно на песокот на речното корито, секоја метличка во темнината на шумата, свети во мислите и искуството на мојот народ. Соковите кои течат низ дрвјата го носат сеќавањето на црвениот човек. Кога мртвите белолики одат на прошетка меѓу ѕвездите, ја забораваат Земјата која им го дала животот. Нашите мртви никогаш не ја забораваат оваа убава земја, бидејќи таа е мајка на црвениот човек. Ние сме дел од земјата и таа е дел од нас! Миризливите цвеќиња се нашите сестри; еленот, коњот, големиот орел, сите тие се наши браќа. Стеновитите врвови, сочните пасишта, топлината на телото на понито и човекот - сите и припаѓаат на истата фамилија.

Така, кога Големиот поглавица од Вашингтон испраќа глас дека сака да ја купи нашата земја - бара премногу од нас. Големиот поглавица порачува дека ќе ни најде место на кое убаво ќе живееме. Тој ќе ни биде татко, а ние негови деца.

Ние ќе ја разгледаме вашата понуда да ја купите нашата земја.

Но, тоа нема да биде лесно!

Оваа земја нам ни е света.

Оваа сјајна вода што тече низ брзаците на нашите реки не е само вода, туку и крвта на нашите предци. Ако ви ја продадеме земјата, ќе морате да се сетите дека тоа е свето и морате да ги учите вашите деца дека тоа е свето и дека во секој одраз во бистрата вода на езерата ги раскажува случувањата и сеќавањата на мојот народ. Жуборот на водата е гласот на таткото на мојот татко. Реките се нашите браќа, а тие ни ја гасат жедта.

Реките ги носат нашите кануа и ги хранат нашите деца. Ако ви ја продадеме нашата земја, морате да се сетите и да ги учите нашите деца дека реките се наши и ваши браќа, и отсега, морате на реките да им пружите добрина каква би сте пружиле на секој брат.

Ние знаеме дека белиот човек не го разбира нашиот живот.

Нему еден дел од Земјата му е како кој било друг, зашто тој е странец што доаѓа ноќе и зема од Земјата се што сака. Земјата не е негов брат, туку негов непријател, и кога ќе ја покори тој продолжува понатаму. Ги остава зад себе гробовите на своите татковци и не му е грижа. Тој ја одзема земјата од своите деца и не му е грижа. Гробовите на неговите предци и земјата што му ги роди децата остануваат заборавени. Спрема Мајката - Земја и спрема Братот - Небото се однесува како да се тоа работи кои можат да се купат, ограбат, продадат како стадо или сјаен накит. Неговата алчност ќе ја проголта земјата и ќе остави само пустош.

Не знам!

Нашиот начин е поинаков од вашиот.

На црвениот човек го болат очите од погледот на вашите градови. Можеби е тоа затоа што црвениот човек е див и не разбира. Нема мирно место во градовите на белиот човек. Нема место каде би се слушало отворањето на лисјата во пролет или треперењето на крилцата на мушичката. Можеби е тоа затоа што јас сум див и не разбирам. Бучавата ми ги навредува ушите. Што е животот ако човекот не може да го чуе осамениот крик на козорогот или нокното крекање на жабите во барата?

Јас сум црвен човек и не разбирам.

Индијанецот повеќе го сака благиот звук на ветерот кога си поигрува со површината на мочуриштето, мирисот на воздухот освежен со пладневниот дожд или намирисан со боровинка. Воздухот е скапоцен за црвениот човек, зашто се што е живо го дели истиот здив - животното, дрвото, човекот. Белиот човек делува како да не го забележува воздухот што го вдишува. Како човек кој умира многу денови, така и белиот човек отапел на смрдеата. Ако ви ја продадеме земјата, морате да се сетите дека воздухот е скапоцен за нас, дека воздухот го дели својот дух со целиот живот кој го поддржува. Ветерот што на мојот дедо му го даде првиот здив, исто така ќе го прифати и неговиот последен здив.

Ако ви ја продадеме нашата земја, морате да ја чувате како нешто најскапоцен, како место каде белиот човек ќе може да го вкуси ветерот засладен со мирисот на полските цвеќиња.

Така ќе ја разгледаме вашата понуда да ја купите нашата земја. Ако одлучиме да прифатиме, ќе поставам еден услов:

Белиот човек ќе мора да се однесува спрема животните на оваа земја како кон свои браќа.

Јас сум див и не разбирам друг начин.

Видов илјадници бизони кои се распаѓаат во преријата, што ги оставил белиот човек застрелувајќи ги од возот кој минува. Јас сум дивјак и не разбирам како димечкиот метален коњ може да биде поважен од бизонот, кога ние убиваме само за да останеме живи. Што е човекот без животните?

Кога би исчезнале животните човекот би умрел од осаменоста на духот. Она што ќе им се случи на животните, набргу ќе му се случи и на човекот. Сите работи се меѓусебно поврзани.

Морате да ги научите своите деца дека тлото под нивните стапки е пепелта на нивните дедовци. За да ја почитуваат земјата, кажете им на вашите деца дека земјата со нас е во сродство. Учете ги вашите деца како што правиме ние со нашите, дека земјата е наша Мајка ... Што и да ја снајде неа, ќе ги снајде и синовите на земјата.

Ако човекот плука на тлото, тој плука на самиот себе.

Тоа ние го знаеме:

Земјата не му припаѓа на човекот; човекот и припаѓа на земјата!

Тоа ние го знаеме. Сите работи се поврзани, како крвта што го обединува семејството. Што и да ја снајде земјата, ќе ги снајде и синовите на земјата. Човекот не го ткае тквото/предивото на животот; тој е само нишка во него. Што прави со предивото, тоа си го прави самиот себеси.

Дури и белиот човек, чиј Бог говори и шета со него како пријател со пријател, не може да биде исклучен од заедничката судбина. После се, ние можеме да бидеме браќа. Ќе видиме. Знаеме една работа, која белиот човек еден ден ќе ја открие - нашиот Бог е истиот Бог. Вие сега можете да мислите дека вие Го имате, како што сакате да ја имате нашата земја; но, тоа не можете. Тој е Бог на луѓето и Неговата сомилост е еднаква и за црвениот и за белиот човек.

Таа земја Нему Му е драга, а да и се штети на земјата е презирање на нејзиниот Создател. На белите луѓе им треба и премин; можеби побргу отколку на сите други племиња. Ако не го исчистите вашиот кревет, една ноќ ќе се загушите во сопствениот смет. Во своето настојување ќе горите во огнот на Богот што Ве довел наваму и со некои необјаснети намери Ви дал власт над оваа земја и над Црвениот човек.

Судбината е мистерија за нас, затоа што ние не знаеме кога сите бизони ќе бидат

заклани и дивите коњи припитомени, зошто во длабочината на шумата има толку
човекова смрдеа...

Каде е еленот, дабарот? Каде се? Ги нема повеќе.

Каде е орелот? Одлета . . .